

Số: 02/2025/QĐST-VDS

Khánh Hòa, ngày 04 tháng 8 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - KHÁNH HÒA

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Phạm Thị Dung

Thư ký phiên họp: Ông Trần Mạnh Long.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Như Yên - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 8 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 221/2025/TLST-VDS ngày 27 tháng 6 năm 2025 về việc “*Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2025/QĐST-DS ngày 25 tháng 7 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Huỳnh Thị L, sinh năm 1965 (có mặt).

Địa chỉ: Số E đường A, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Bà Huỳnh Thị Lệ B, sinh năm 1967 (vắng mặt);

- Bà Huỳnh Thị H, sinh năm 1962 (có mặt).

Cùng địa chỉ: Số A đường V, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 29 tháng 5 năm 2025 và quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu bà Huỳnh Thị L trình bày:

Cha mẹ bà là ông Huỳnh Văn Q (sinh năm 1919, chết năm 1996) và bà Nguyễn Thị S (sinh năm 1927, chết năm 2015). Khi còn sống cha mẹ bà sinh được 03 người con gồm: Bà Huỳnh Thị H, sinh năm 1962, bà tên Huỳnh Thị L sinh năm 1965 và bà Huỳnh Thị Lệ B, sinh năm 1967, ngoài ra cha mẹ bà không có con nuôi, con riêng nào khác.

Bà Huỳnh Thị Lệ B không có chồng con, từ khi sinh ra bà Lệ B đã bị khuyết tật thần kinh nặng. Từ nhỏ, bà L B sống cùng với cha mẹ bà, sau khi cha mẹ mất

thì bà L B sống cùng bà và bà H. Hiện tại, bà Lệ B đang sống cùng với bà Huỳnh Thị H tại nhà từ đường do cha mẹ để lại tại địa chỉ số A đường V, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa. Hằng ngày, bà và bà H thay nhau chăm sóc bà L B.

Về tình trạng sức khỏe, bà L B có các biểu hiện như: Trí nhớ suy giảm, chỉ đi lại trong nhà, thần kinh không ổn định, không nhận thức được mọi việc. Thời gian đầu có dùng thuốc nhưng sau đó gia đình không cho bà L B dùng thuốc nữa vì tình trạng bệnh của bà L B không tiến triển. Bà Huỳnh Thị Lệ B được Ủy ban nhân dân phường K, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận (nay là Ủy ban nhân dân phường P, tỉnh Khánh Hòa) cấp giấy xác nhận khuyết tật và hàng tháng được nhận tiền trợ cấp theo quy định.

Gia đình bà có đưa bà L B tới Bệnh viện chuyên khoa Da liễu - Tâm thần tỉnh N để khám bệnh. Ngoài giấy xác nhận khuyết tật của Ủy ban nhân dân phường K thì không còn giấy tờ nào khác về tình trạng bệnh của bà Lệ B.

Ngày 29/5/2025, bà Huỳnh Thị L có đơn đề nghị Tòa án ra quyết định trưng cầu giám định về năng lực hành vi dân sự đối với bà Huỳnh Thị Lệ B. Ngày 16/7/2025, Tòa án nhân dân khu vực 5 ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 01/2025/QĐ-TA, trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H thực hiện việc giám định về năng lực hành vi, khả năng nhận thức, làm chủ được hành vi đối với bà Huỳnh Thị Lệ B.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 5496/KLGD ngày 21/7/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đã kết luận: *“Về y học: Đang sự bị Chậm phát triển tâm thần, mức độ nặng (F72 – ICD 10). Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đang sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Nay bà Huỳnh Thị L là chị ruột của bà Huỳnh Thị Lệ B yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B là người mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Huỳnh Thị H trình bày:

Bà là chị gái ruột của bà Huỳnh Thị L và bà Huỳnh Thị Lệ B. Bà đồng ý với toàn bộ lời trình bày của bà Huỳnh Thị L về quan hệ nhân thân trong gia đình, tình trạng sức khỏe của bà Huỳnh Thị Lệ B. Nay bà Huỳnh Thị L có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B là người mất năng lực hành vi dân sự thì bà cũng đồng ý và không có ý kiến gì khác.

Tại phiên họp Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5-Khánh Hòa phát biểu quan điểm:

Về tố tụng: Trong quá trình thụ lý cũng như giải quyết việc dân sự, Tòa án, chủ tọa phiên họp đã thực hiện đầy đủ trình tự thủ tục tố tụng, đương sự đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của mình được quy định tại Điều 376 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

Về nội dung: Áp dụng các điều 27, 35, 39, 149, 366, 367, 370, 371 và 378 Bộ luật tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự: Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Huỳnh Thị L, tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 5 - Khánh Hòa nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Bà Huỳnh Thị L yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B mất năng lực hành vi dân sự nên xác định quan hệ pháp luật là “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án được quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự có địa chỉ tại: Số A đường V, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 5, tỉnh Khánh Hòa.

[2] Về yêu cầu tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B, sinh năm 1967; Địa chỉ: Số nhà A đường V, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự. Xét thấy:

Bà Huỳnh Thị Lệ B không có chồng, con. Về sức khỏe bà Huỳnh Thị Lệ B có các biểu hiện như: Trí nhớ suy giảm, chỉ đi lại trong nhà, thần kinh không ổn định, không nhận thức được mọi việc. Thời gian đầu có dùng thuốc nhưng sau đó gia đình không cho bà L B dùng thuốc nữa vì tình trạng bệnh của bà L B không tiến triển. Bà Huỳnh Thị Lệ B được Ủy ban nhân dân phường K, thành phố P - T, tỉnh Ninh Thuận (nay là Ủy ban nhân dân phường P, tỉnh Khánh Hòa) cấp giấy xác nhận khuyết tật và hàng tháng được nhận tiền trợ cấp theo quy định.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 5496/KLGD ngày 21/7/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đã kết luận: *“Về y học: Đương sự bị Chậm phát triển tâm thần, mức độ nặng (F72 – ICD 10). Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự quy định về người mất năng lực hành vi dân sự: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”*.

Như vậy, lời trình bày của bà Huỳnh Thị L phù hợp với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 5496/KLGD ngày 21/7/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố H đối với bà Huỳnh Thị Lệ B là phù hợp với tình trạng thực tế của bà Lệ B tại thời điểm giám định. Vì vậy, yêu cầu của bà Huỳnh Thị L về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Huỳnh Thị Lệ B mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ nên được chấp nhận.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật hộ tịch, Bộ luật dân sự và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

[3] Quan điểm đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa tại phiên họp là có căn cứ và phù hợp nên được chấp nhận.

[4] Về lệ phí: Bà Huỳnh Thị L không phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật do là người cao tuổi.

QUYẾT ĐỊNH:

1. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 144, Điều 149, Điều 366, Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng Dân sự; khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu của bà Huỳnh Thị L về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố: Bà Huỳnh Thị Lệ B, sinh năm 1967; Địa chỉ: Số A đường V, tổ dân phố B, phường P, tỉnh Khánh Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật hộ tịch, Bộ luật dân sự và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

1. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Huỳnh Thị L không phải chịu lệ phí dân sự sơ thẩm giải quyết việc dân sự.
2. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày nhận được Quyết định hoặc kể từ ngày Quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 – Khánh Hòa có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Khánh Hòa có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định./.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND khu vực 5;
- Các đương sự;
- THADS tỉnh Khánh Hòa;
- UBND phường Phan Rang;
- Lưu hồ sơ.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Phạm Thị Dung